

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Žiškové a soudkyň JUDr. Lenky Kaniové a Mgr. Daniely Zemanové v právní věci žalobce **Bc. J. H.**, zastoupeného JUDr. Pavlem Pileckým, advokátem se sídlem Uruguayská 178/5, 120 00 Praha 2, proti žalovanému **Národnímu bezpečnostnímu úřadu**, se sídlem Na Popelce 2/16, 150 06 Praha 5, proti rozhodnutí ředitele žalovaného ze dne 20. 4. 2004, č. j. 1036/2004-NBÚ/07-SO, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 12. 9. 2006, č. j. 10 Ca 94/2004 - 108,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Dne 5. 2. 2004 vydal žalovaný oznámení o tom, že se žalobci nevydává osvědčení pro styk s utajovanými skutečnostmi pro stupeň utajení „Důvěrné“.

Stížnost proti tomuto oznámení zamítl ředitel žalovaného dne 20. 4. 2004. Ztotožnil se s tím, že u žalobce je dáno bezpečnostní riziko ve smyslu § 23 odst. 2 písm. b) zákona č. 148/1998 Sb., o ochraně utajovaných skutečností a o změně některých zákonů, neboť podporoval činnost směřující k potlačování lidských práv nebo svobod; navíc u žalobce shledal i bezpečnostní riziko ve smyslu písm. d) tohoto ustanovení, neboť žalobce se pokusil zatajit, že byl evidován jako spolupracovník Státní bezpečnosti.

Žalobce napadl posledně jmenované rozhodnutí žalobou u Městského soudu v Praze; ten ji však zamítl rozsudkem ze dne 12. 9. 2006. Nesouhlasil s tím, že by na žalobcovu věc dopadalo ustanovení § 23 odst. 2 písm. b) citovaného zákona, neboť byl ke spolupráci

s Vojenskou kontrarozvědkou donucen nátlakem a výhrůžkami svého velitele. Přisvědčil však žalovanému v tom, že žalobce do bezpečnostního dotazníku odpověděl nepravdivě na otázku „*kontakty a vazby na bývalé či současné zpravodajské služby cizí moci nebo na zpravodajské služby či bezpečnostní složky bývalé ČSSR, s výjimkou kontaktů vyplývajících z Vašich pracovních povinností po roce 1990*“; nelze jej tedy považovat za osobu důvěryhodnou a bezpečnostně spolehlivou ve smyslu § 23 odst. 2 písm. d) zákona o ochraně utajovaných skutečností.

Proti rozsudku Městského soudu v Praze podal žalobce kasační stížnost. Městský soud ve svém rozsudku jednak upozornil na rozpor mezi tím, jak žalobce zodpověděl otázky v bezpečnostním dotazníku a jaké informace uvedl při bezpečnostním pohovoru; jednak dospěl k závěru, že žalobce jako policista s dlouholetou praxí musel vědět, že Vojenská kontrarozvědka patřila do kategorie „*zpravodajské služby či bezpečnostní složky bývalé ČSSR*“. S tímto závěrem žalobce nesouhlasí. Jako policista nikdy nepřišel do styku se zpravodajskou službou, nezúčastnil se v tomto směru žádného výcviku ani školení. Žalobce považuje zpravodajskou službu za službu špionážní, u níž se předpokládá inteligence. Despotický a stále přiopilý pplk. R. Z., který jej pro spolupráci s Vojenskou kontrarozvědkou získal, se nejevil jako reprezentant špionážní služby, ale jako voják s neomezenou mocí, „*noční můra*“ základní Vojenské služby, na kterou se žalobce snažil zapomenout. Žalobce neměl do uskutečnění bezpečnostního pohovoru o Vojenské kontrarozvědce prakticky žádné informace; nic v tomto směru nezjišťoval, protože se Státní bezpečností do kontaktu nepřišel. Žalobce považuje napadený rozsudek za nepřezkoumatelný: věta, podle níž „*policista s dlouholetou praxí musí bezpečně vědět, že Vojenská kontrarozvědka patřila do kategorie zpravodajské služby či bezpečnostní složky bývalé ČSSR*“, totiž není axiomem a nelze ji bez důkazu považovat za pravdivou. Žalobce se cítí poškozen formálním výkladem lustračního zákona. V osobním životě ani při plnění služebních povinností se nikdy neprovinil ani proti zákonům, ani proti morálním normám, a v tomto duchu přistupoval k zodpovězení otázek v bezpečnostním dotazníku i při bezpečnostním pohovoru. Žalobce proto navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil rozsudek Městského soudu v Praze a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti upozornil na to, že kasační stížnost nerozlišuje argumenty ke dvěma důvodům, jichž se žalobce dovolává – tedy k nesprávnému posouzení právní otázky podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. a k nepřezkoumatelnosti podle písm. d) tohoto ustanovení; je tak značně neurčitá. Žalobcovo tvrzení o tom, že nepovažoval Vojenskou kontrarozvědku za zpravodajskou službu ČSSR, není v souladu se zásadami logiky, neboť již samotné označení „*kontrarozvědka*“ nemůže připouštět žádné pochybnosti. Krom toho žalobce obdržel v roce 1997 tzv. pozitivní lustrační osvědčení osoby evidované jako spolupracovník Státní bezpečnosti. Povědomí o Státní bezpečnosti, jíž byla Vojenská kontrarozvědka součástí, jako o zpravodajské službě či alespoň bývalé bezpečnostní složce ČSSR, je obecně mezi lidmi vysoké, a u dlouholetého příslušníka Policie České republiky a bývalého spolupracovníka Vojenské kontrarozvědky lze povědomí o této skutečnosti (navíc doložené pozitivním lustračním osvědčením) opravdu považovat dle názoru žalovaného za prokázanou skutečnost. Kasační stížnost by proto měla být zamítnuta.

Kasační stížnost není důvodná.

Podle § 23 odst. 2 písm. d) zákona o ochraně utajovaných skutečností se za bezpečnostní riziko považuje chování a způsob života, který může mít vliv na ovlivnitelnost, důvěryhodnost nebo schopnost utajovat skutečnosti.

Žalobce v kasační stížnosti namítá, že nemohl vědět, že Vojenská kontrarozvědka patřila mezi zpravodajské služby či bezpečnostní složky; nevěděl to ani v době, kdy s ní spolupracoval, a nedozvěděl se to ani později (to, že byl policistou, na věc nemá žádný vliv, neboť ohledně tématiky zpravodajských služeb nebyl ve své profesi nijak vyškolen). Závěr o tom, podle něž by žalobci měla být povaha Vojenské kontrarozvědky známa, nebyl podle žalobce nijak zdůvodněn, a rozhodnutí soudu je tak nepřezkoumatelné.

V tom nelze žalobci přisvědčit. Městský soud založil svůj závěr na řadě okolností, které ve svém rozhodnutí popsal. Žalobce se jednak sám u bezpečnostního pohovoru zmínil o tom, že si na spolupráci s Vojenskou kontrarozvědkou vzpomněl v roce 1997, kdy obdržel lustrační osvědčení s výsledkem, že je evidován. Musel si tak být již v roce 1997 vědom toho, že tato organizace byla zpravodajskou službou, ba dokonce složkou Státní bezpečnosti, neboť právě ta jej evidovala jako svého agenta (srov. § 2 odst. 1 písm. b) zákona č. 451/1991 Sb., kterým se stanoví některé další předpoklady pro výkon některých funkcí ve státních orgánech a organizacích České a Slovenské Federativní Republiky, České republiky a Slovenské republiky). Kromě toho je příslušná otázka v bezpečnostním dotazníku položena zcela jednoznačně, a žalobce tak nemůže s úspěchem namítat, že jí neporozuměl. Konečně jako poslední důvod městský soud uvedl, že žalobce byl dlouhá léta policistou, a měl si být tedy povahy Vojenské kontrarozvědky vědom.

Sám žalobce ostatně tím, že snáší argumenty proti závěru městského soudu, dává najevo, že městský soud důvody svého rozhodnutí vyjádřil – jinak by jim ani žalobce nemohl oponovat. Žalobcovy protiargumenty však neobstojí. Žalobce se hájí tím, že ani jako policista nemohl vědět, jaké úkoly plnila Vojenská kontrarozvědka, protože se o zpravodajské služby nezajímal, nebyl ohledně nich proškolen a jejich představitele si spojoval s inteligencí, s níž se u pplk. Z. nesetkal. Zdejší soud má naproti tomu za to, že žadatel o osvědčení pro styk s utajovanými skutečnostmi – jakožto osoba s určitým pracovním zařazením, vzdělanostní úrovní a profesními zkušenostmi – by měl něco takového vědět, nebo alespoň předpokládat, i kdyby nebyl zrovna policistou. S velkou mírou pravděpodobnosti se lze domnívat, že taková znalost nebo předpoklad se vyskytuje i u řadových občanů, kteří se i jen zběžně zajímají o veřejný život. U policisty jako veřejného funkcionáře by takový zájem a z toho plynoucí znalost měly být pravidlem. Je-li žalobce výjimkou z tohoto pravidla, nelze to klást za vinu správnímu orgánu ani soudu. Ty jsou v řízení a při rozhodování vedeny zásadou rovnosti účastníků a musejí se všemi účastníky nakládat stejně, ledaže by odlišnost zacházení odůvodňovaly vážné, prokazatelné a obhajitelné důvody; to však není žalobcův případ. Žalobce namítá, že závěr městského soudu nelze bez důkazu považovat za pravdivý; neuvádí ale, jaký důkaz by k takovému závěru měl být proveden. Dokazování žalobcovy neznalosti určitého faktu by ostatně nebylo ani možné z povahy věci.

Žalobce ve své kasační stížnosti pomíjí to, co pro městský soud bylo rozhodujícím argumentem – tedy že žalobce obdržel v roce 1997 lustrační osvědčení s výsledkem, že je evidován jako agent Státní bezpečnosti, a podle vlastního tvrzení si dal tento fakt do souvislosti se svou činností pro Vojenskou kontrarozvědku během výkonu vojenské základní služby. V kasační stížnosti se objevuje pouze zmínka o tom, že žalobce o Vojenské kontrarozvědce nic nevěděl, protože nepřišel do kontaktu se Státní bezpečností. Žalobce nemusel nutně vědět, že Vojenská kontrarozvědka byla složkou Státní bezpečnosti; přesto si však měl být – a zjevně byl – vědom toho, že mezi Vojenskou kontrarozvědkou

a Státní bezpečnosti existuje úzká spojitost, neboť v důsledku poskytování informací Vojenské kontrarozvědky se dostal do evidence agentů Státní bezpečnosti. I kdyby tedy neznal význam pojmů „rozvědka“ či „kontrarozvědka“ a nevztahoval si je ke zpravodajským službám, měl si dovodit, že Vojenské kontrarozvědky poskytoval jisté informace, a ta je shromažďovala a předávala dál: jinak by žalobce nebyl evidován jako agent Státní bezpečnosti. I bez této úvahy měl přepokládat, že tato stránka jeho minulosti (tj. jakékoli spojení s Vojenskou kontrarozvědkou či Státní bezpečností) bude při posuzování jeho bezpečnostní spolehlivosti a způsobilosti nakládat s utajovanými skutečnostmi velmi významná; v pochybnostech se proto měl při vyplňování bezpečnostního dotazníku alespoň zmínit o svém styku s Vojenskou kontrarozvědkou, případně jej pak dále rozvést v dodatku k životopisu. To ale neučinil, a nelze ho tedy považovat za bezvýhradně důvěryhodného, jak to žádá § 23 odst. 2 písm. d) zákona o ochraně utajovaných skutečností.

Žalobce se svými námitkami tedy neuspěl; jelikož v řízení o kasační stížnosti nevyšly najevo žádné vady, k nimž je nutno přihlížet z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 s. ř. s.), Nejvyšší správní soud zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou. O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce neměl ve věci úspěch, a nemá proto právo na náhradu nákladů řízení; žalovanému pak v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nevznikly.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 22. srpna 2007

JUDr. Marie Žiškova
předsedkyně senátu